

ZČ příloha PŘ 7.B 17.9. 2021 „Jedovatí živočichové.“

..... (nadpis)

Znáte biblický příběh ze Starého zákona o tom, jak malý David šikovně přemohl překvapeného hromotluka Goliáše? Nové výzkumy ukazují, že obdobnými skutečnými Davidy v přírodě jsou hlavně jedovatá zvířata – malá, pomalá a často velmi křehká.

Pozornosti odborníků, kteří zavítají do vlhkých pralesů Jižní Ameriky, nemohou uniknout malé žáby. Do očí bijí jejich barvy – jedovatě zelená, černožlutá, sytě kaštanová s kovově modrými skvrnkami, jindy oranžová či růžová. Křiklavé zbarvení žabek pralesniček není jen jejich extravagantní ozdobou, ale především je varováním pro ostatní před nebezpečím smrti. V žabí kůži je obsažený vůbec nejsilnější zvířecí jed. Dávka 0,00001 gramu by zahubila člověka. Indiáni využívají prudký jed homobatrachotoxin z kůží těchto „šípových“ žabek na hroty svých šípů.

I mnohem větší zvířata se bojí různých mravenčích druhů. Nejnebezpečnější jsou buldočí mravenci rodu *Myrmecia*, díky velikosti až 3 mm patřící k největším na světě, kterým se zalíbilo v Austrálii a Tasmánii. K útoku využívají mohutná kusadla, pálivou kyselinu mravenčí, kterou vstříkují do těla oběti. Používají dokonce i žihadla. Když chtějí oběť štípnout, svinou břišní část, aby mohli použít žihadlo, jehož štípnutí způsobuje prudkou bolest a pálivý pocit. Třicet takových bodnutí dokáže zabít dospělého člověka.

V Austrálii dokonce chystají využít masožravé mravence k likvidaci přemnožených jedovatých ropuch obrovských, které ohrožují přírodní živočišné druhy. Jako jedni z mála predátorů jsou masožraví mravenci odolní vůči ropušímu jedu.

Úhlavním nepřítelem mravenců jsou vřesky – termiti. Jim se nevyrovná žádná skupina živočichů, pokud se jedná o množství chemických zbraní. Termitům rodu *Nasutitermes* ční na hlavě mohutný rypec, který má na konci nenápadný otvor. Odtud tvor stříká přilnavé jedové kapičky, které úplně ochromí.

Zdroj: <https://21stoleti.cz/2005/03/18/hrozive-zbrane-malych-tvoru/>

- vzhledem k ot.4 nelze uvést zdroj v textu pro žáky

1. Navrhni a doplň vhodné slovo do poslední věty.

2. Rozhodni, v jaké publikaci byste uvedený text nejpravděpodobněji našli:

a) v encyklopedii b) v denním tisku c) v učebnici d) v časopise

3. Označte dvě tvrzení, která jsou – vzhledem k textu – pravdivá:

- a) Označení „šípové žabky“ začali používat jako první indiáni.
- b) Termiti mají největší zásobu chemických zbraní z celé živočišné říše.
- c) Třicet žihadel termitů dokáže usmrtit dospělého člověka.
- d) Jedinou oblastí, kde jsou buldočí mravenci nejrozšířenější, je Tasmánie.
- e) Mravenci rodu *Myrmecia* využívají k napadení oběti různé způsoby útoku.

4. Určete podle obsahu nejvhodnější nadpis celého textu:

- a) Velká zvířata se bojí mravenců. b) Termiti a mravenci jsou nepřátelé.
- c) Hroživé zbraně malých tvorů. d) Jedové kapičky.
- e) Žáby a mravenci.

5. Která slova jsou v textu pro tebe obtížná? (podtrhni je přímo v textu)

„Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346. Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Uved', proč (čím) jsou u obtížná?

„Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346. Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.